

Dôvodová správa

k bodu programu:

Návrh na predĺženie platnosti dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007-2014 do konca roku 2015

I. V súčasnosti ešte platný strategický dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013, ktorý bol schválený uznesením MsZ č. 49/2007 dňa 15. 5. 2007. Platnosť PHSR bola uznesením č.1260/2014 – MsZ zo dňa 11.2.2014 **predĺžená do konca roku 2014**. Dokument bol spracovaný podľa zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Dňa 1. 1. 2009 nadobudol účinnosť nový zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. V roku 2010 bol schválený východiskový dokument o regionálnom rozvoji SR – Národná stratégia regionálneho rozvoja SR.

Mesto Banská Bystrica v zmysle zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je povinné zabezpečiť spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) mesta Banská Bystrica ako strednodobý rozvojový dokument. **Keďže však z nižšie uvedených dôvodov nie je možné kvôli nesúladu s legislatívou schváliť PHSR na roky 2014-2020, pokiaľ bude nový PHSR schválený v MsZ, je potrebné predĺžiť platnosť starého dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2014 do konca roku 2015.**

Odôvodnenie:

Cieľom PHSR ako kľúčového strategického strednodobého dokumentu mesta je analýza daností a potrieb mesta Banská Bystrica, definovanie cieľov a opatrení, ktoré napomôžu rozvoju mesta s ohľadom na potreby jeho obyvateľov.

V súčasnej dobe sa spracováva nový strategický dokument mesta PHSR na roky 2014 -2020, ktorý **sme povinní spracovať v súlade s § 8 Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja ako strednodobý rozvojový dokument, t.j. vypracovať podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá funkčne vymedzuje aktivity zahrnuté v PHSR.** Zároveň musí zohľadňovať situáciu v oblasti ekonomickej a hospodárskej našej krajiny i celej Európy a tomuto vývoju je potrebné prispôbiť priority a možnosti nášho mesta. Vzhľadom na to, že v súčasnej dobe sa na národnej úrovni v zmysle prijatej Lipskej charty tvorí Stratégia udržateľného rozvoja miest (tzv. UMR), ktorej základom je využívať nástroj integrovaného územného mestského rozvoja a s tým spojeného riadenia jeho uplatňovania, je mesto povinné **zpracovať Integrovaný mestský rozvoj ako predpoklad úspešnej trvalej udržateľnosti miest do PHSR** a tak na tento účel vytvoriť všetky potrebné rámce. Základom pre spracovanie stratégie UMR je práve PHSR, keďže podstatou Integrovanej politiky rozvoja miest je posilniť zosúladenie rozvoja na miestnej úrovni a na úrovni mestských oblastí. Podstatou UMR-u je, že SR si muselo v partnerskej dohode zadefinovať princíp výberu mestských oblastí, kde sa budú integrované opatrenia realizovať.

Na tento účel je navrhnutých práve 8 krajských miest a ich funkčné zázemie, ktoré predstavujú centrá osídlenia s najvyšším potenciálom pre rast a keďže budú implementovať stratégiu UMR, budú mať aj právomoc participovať minimálne na výbere operácií

alebo projektov ako sprostredkovateľské orgány s tým, že konečné potvrdenie oprávnenosti bude mať riadiaci orgán operačného programu.

Udržateľný rozvoj miest (UMR) má byť realizovaný prostredníctvom tzv. integrovaných územných investícií v rámci IROP-u, kde krajské mesto v partnerstve s okolitými mestami a obcami vypracuje stratégiu rozvoja zameranú na danosti a možnosti funkčného územia so zohľadnením ich funkčného prepojenia (napr. denná dochádzka do zamestnania, zariadenia sociálnych služieb atď).

Nosnou témou stratégie UMR je integrácia územia do polyfunkčných celkov, ktoré zabezpečujú všetky potreby obyvateľov a v rámci nich sa riešia oblasti, ktoré najviac trápia daný mestský región a opatrenia, ktoré vyriešia tieto problémy. Preto by každý UMR mal aj svoje samostatné hodnotiace kritériá, benchmarky a krajské mestá budú koordinovať svojich partnerov v rámci UMR celých 7 rokov počas programového obdobia 2014-2020.

V súvislosti s tým je **v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja na UMR vyčlenená predbežná alokácia finančných prostriedkov cca 368 mil. Eur, pričom bol stanovený kľúč, koľko finančných prostriedkov prispadne na jeden kraj a v rámci toho na jeho krajské mesto. Pre BBSK je navrhnutá a K8 odsúhlasená výška cca 149 mil. Eur, pričom na rozvoj funkčného územia mesta Banská Bystrica je určených cca 40 mil. €.**

Základnou podmienkou je však mať schválený územný plán, ktorý funkčne zahŕňa všetky aktivity pre UMR, schválené nové PHSR a spracovanú stratégiu UMR ako autonómnou časť regionálnej integrovanej územnej stratégie.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že **mesto Banská Bystrica, ktoré ako krajské mesto bude nositeľom UMR-u,** bude musieť byť nielen lídrom voči ostatným partnerom, ale musí aj vypracovať stratégiu rozvoja UMR, po ktorej schválení sa budú predkladať na IROP už konkrétne projektové zámery, ktoré sa budú odsúhlasovať na národnej úrovni v rámci UMR a následne po ich schválení sa budú spracovávať nové resp. upravovať existujúce projektové dokumentácie a za spoluúčasti partnerov (16 susedných obcí a verejné aj neverejné inštitúcie v zložení podľa metodiky) spolufinancovať projekt vo výške 5 % zo 40 mil. Eur. Okrem toho sa mesto môže uchádzať o NFP v rámci dopytových projektov ostatných operačných programov na ďalšie rozvojové projekty, ktoré, pokiaľ budú zaradené do UMR, budú pri hodnotení zvýhodňované.

Od roku 2014 sa začína nové programovacie obdobie Európskej únie, čo znamená nové priority v oblasti čerpania pomoci z EÚ, pričom je zároveň pripravená nová legislatíva, kde sú riešené aj nové povinnosti samospráv pri plnení PHSR s napojením na programový rozpočet.

Na základe vyššie uvedeného je nutné dôkladne pripraviť dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2014-2020, ktorý bude v súlade s územným plánom ako aj s podmienkami nového programového obdobia, čo si vyžaduje viac času, ako bolo pôvodne plánované.

Zároveň, keďže platnosť PHSR mesta Banská Bystrica na roky 2007-2014 skončí na konci roku 2014 a bez takéhoto schváleného dokumentu nie je možné čerpať pomoc zo žiadnych mimorozpočtových zdrojov, je potrebné na preklopenie obdobia tvorby a schválenia nového PHSR predĺžiť platnosť PHSR teraz platného na roky 2007-2014 až do konca roku 2015. Predĺženie platnosti PHSR mesta Banská Bystrica na roky 2007-2014 do konca roku 2015 odôvodňujeme tým, že v čase jeho platnosti neboli zrealizované všetky schválené aktivity PHSR a teda je opodstatnené ešte predĺžiť jeho platnosť do doby, kým nebude v MsZ schválený nový Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica s predpokladaným predĺžením platnosti na roky 2015-2025. Taktiež, počas vypracovania nového PHSR bola schválená novela zákona o podpore regionálneho rozvoja z 31. júna 2014, v zmysle ktorej majú obce povinnosť vypracovať PHSR podľa novej metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ďalším dôvodom na predĺženie platnosti PHSR je nutnosť zosúladenia nového PHSR so záväznou časťou územného plánu mesta

ako aj so stratégiou UMR, ktorá je v súčasnosti ešte len v štádiu prípravy a až od 1.11.2014 má vstúpiť v platnosť zákon o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý NR SR schválila 17.9.2014.

II. Legislatívny rámec tvorí zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení.

III. Garantom PHSR je samotné mesto Banská Bystrica, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v meste. Plnenie PHSR zastrešuje Mestský úrad v Banskej Bystrici, garantom plnenia PHSR je prednosta MsÚ a výkonným koordinátorom pre tvorbu a plnenie PHSR je vedúca Oddelenia prípravy projektov.

Návrh **predĺženia platnosti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2017-2014 do konca roku 2015** predložený na schválenie mestskému zastupiteľstvu **je v súlade s platnou legislatívou** a metodickým pokynom k PHSR vydaným vtedajším Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. PHSR je v zmysle legislatívy dôležitým podkladom pre schválenie potrebných prostriedkov v programovom rozpočte mesta v danom roku počas celého trvania platnosti PHSR a **bez takéhoto schváleného dokumentu nie je možné čerpať pomoc z mimorozpočtových zdrojov.**